

9.10.1859 til Missionskollegiet.

Afskediget som brødremissionær pga uenighed med kolleger om især kirketugt, men også pga en misforstået opfattelse af Kleinschmidt som konsekvent modstander af missionen. - Lidt pension vil han kun kunne få hvis han forlader Grønland, men føler ikke han kan svigte Herrens kald til ham i hans fødeland og søger derfor en hvilkensomhelst ansættelse i den danske mission, helst som seminarielærer (med 24 års undervisningserfaring) eller for sin hjertesag, bibeloversættelsen sammen med en revision af den grønlandske ordbog.

24.08.1860 til kultusministeriet.

Takker for ansættelse og giver de ønskede oplysninger om sit forhold til brødremissionen. Som en organismes sygdom har lokale symptomer, har brødremissionens sygdomstilstand ytret sig gennem ham fordi han havde erkendt og påtalt den. Den viste sig bla i en tilbøjelighed til at se mere på andre end sig selv og deraf følgende mistillid og splid. I stedet for "i det nødvendige enighed, i det ligegyldige frihed, i alt kærlighed" førte det til krav om total underkastelse under forstanderen, hvilket især bød enkelte yngre missionærer imod, fx SK selv da han blev ansat på sit fødested Lnu under en meget energisk forstander der tog det ilde op når SK heftigt kritiserede forhold "som altid havde været således". Efter 3 års forløb fik han SK forflyttet til Lfals hvor han havde to fredelige år før han kom til Nhut. Her kom han i et skarpt modsætningsforhold til den dominerende og ligeså stivsindede kollega, som de andre kolleger tilsluttede sig. Alligevel kunne man gensidig lade hinanden i fred indtil en af Sks elever blev anklaget for forskellige ikke ualmindelige forseelser, efter Sks mening ikke fordi han havde begået dem, men fordi anklagerne ville hævne sig på ham. Dem hørte missionærkollegerne på og kom i åben strid med SK om kirketugts formål. Drengen blev til SKs store smerte udstødt af menigheden. Dermed blev forholdene mellem missionærerne uudholdelige - kollegerne ønskede også SK fjernet, og SK ønskede forholdene i menighederne ændrede totalt. Så var enighedsprincippet så ødelagt at ledelsen forståeligt nok måtte afskedige SK, og her var det uden betydning at han ikke som ønsket tog til Europa for at forsvare sig. Hans broder vil sørge for at ministeriet får en attest fra ledelsen.

Udover at have fået 100 rdl at leve af det første år og fået overladt en bogtrykkerpresse også for fremtiden er SK helt uafhængig af brødremissionen, bortset fra venskabsforhold til enkelte missionærer, men er fortsat medlem af brødremenigheden og går derfor til alters dér. Han er ikke længere forpligtet på særlige herrnhutiske læreprinciper og kunne godt som lærer forpligte sig på den augsburgske konfession, idet han selv i alt altid kun har følt sig bundet af bibelen som norma normans både for tro og erkendelse. Det var nok grunden til at kolleger og foresatte anså ham for for frisindet og den egentlige grund til hans afskedigelse.

Personligt sætter SK brødremenigheden højt for dér har han levet hele livet, men har dog opdaget uheldige forhold deri. Som et lille kirkesamfund har brødremenigheden haft sin positive betydning, men det er godt at hele kristenheden ikke var brødremenighed.

Men fordi SK bor og arbejder uden for brødremenigheden er han ikke på nogen måde forpligtet over for den til andet end at holde fast ved Guds ords grundvold.

Bogtrykkerpressen kom efter Sks ønske som gave fra private til trykning af bøger til brug ved seminariet i Nhut og børneskolerne uden bekostning for missionen, idet eleverne udførte arbejdet og SK skaffede papiret, forløbig til en geografi og en verdenshistorie og med planer om en samtidshistorie - skrevet for grønlændere. Pressen er nu overladt SK at benytte til fordel for de to missioner. Især kan den anvendes til at trykke bibeloversættelsen uden trykfejl og for en brøkdæl af de normale trykkeomkostninger. At folket får hele bibelen i en præcis oversættelse er for SK den vigtigste opgave. Den vil kunne bruges i begge missioner eftersom de danske præster er gået med i arbejdet - de med kendskab til grundspørgene, som SK også lærer sig, og han som kyndigst i grønlandsk. Det skulle kunne give en helt nøjagtig oversættelse. Betingelserne for lånet skulle næppe kunne hindre ansættelsen.

Svaret så udførligt for at få sit største ønske opfyldt: at kunne forblive i landet i fast ansættelse som seminarielærer.

1861 koncept til brev til C.E.Janssen.

SK er enig med Janssen i modstanden mod at lade kateketer videreudanne 2 år i Dmk for at blive præster, fordi de derved forkvakles. Pga sprogproblemer vil de ikke få lært noget grundigt, men optage meget af superkulturens bærmø og dermed bliver helt uegnet som præst, især i forh. til handelens bestyrere. Enkelte vil måske af Kristi ånd beskyttes mod dårlighed og på 5-6 år virkelig lære noget, men returnerer så meget europæiseret og fremmedgjort, og dog stadig grønlander af sind og "uden energi, routine og conduite". Heldigst meget lig SK selv - bortset fra herkomst og omgivelse. Da præsterne er administratorer og kateketerne de egentl. præster, var man selv da bedst tjent med europæiske præster. Derimod kunne man ordinere kateketer med 2 års ekstra ved seminariet og en del år som kateketer samt måske gode danskundskaber. Men så må elevmaterialet forbedres og præsterne underordnes europæisk provst, der årlig berejser provstiet og synligt bliver denne endnu umodne lille kristne menigheds kontakt til en større og ældre menighed - nogenlunde som på Island og Sydhavsøerne. I Grønland er den europæiske befolkningsgruppe som den herskende et særligt problem som kunne tale for status quo. Måske kunne man få de danske missionærer til at blive her på livstid.

1862 Brevkoncept til C.E.Janssen.

Det værste ved præsteuddannelsesplanen er den stærke vægtlæggen på dansk, som allerede nu har så mange timer som NT, og danmarksopholdet samt

1861 Uddrag af brev til P. Kragh

Den skrivemåde som SK siden sin ankomst til Grld efter eget øre og efter grønlanderens skrivemåde "ved megen overlæg" er nået til, kan han umuligt opgive, og det vil ikke være til nytte for Kragh, ligesom ord med anden skrivemåde ikke kan gavne SK pga manglende konsekvent overensstemmelse ml. øre (lyd) og syn (bogstav). En hovedfejl hos Fabricius er regelløs brug af accenter og af dobbeltkonsonanter og -vokaler, hvilket eksemplificeres. Egen accentbrug forklares. Fabr. anvender regelløst 6 vokaler, men der er kun 3: a,i,u, hvis udtale ændres meget især af efterfølgende konsonant. Bruger kun e og o til sidst og foran gutturaler, men opgivet at skelne ml. a og æ. Fabr. skelner ikke, og Kragh kun delvis, ml. k og <, ligesom rs betegner 3 forsk. lyd, b anvendes fejlagtigt sm.m. p og d ikke udelukkende til forstærket l (dl), skriver fejlagtigt k og p foran konsonant (i st.f. g og v), samt andre skrivefejl. – Fabricius er rettet ikke efter europæisk, men sprogets egen enkle konsekvens til den "regulerede" skrivemåde som af sig selv med lethed optages af grønlanderne. Tryksagerne fra Rinks trykkeri er problematiske fordi folk tror de følger denne skrivemåde selvom nogle er "sande monstra af uorthographi". Først ordbogen kan rette op derpå og fjerne modstanden mod den nye skrivemåde, der konsekvent følges ved SKs trykkeri (geografi og historiebog vedlagt). Mundtlig samtale ville sikkert overbevise Kragh –også om den igangværende bibeloversættelse. – Omtalt afskedigelse og ansættelse hvorved SK kan blive i sit kald for Guds riges fremme i Grld.